МІЖНАРОДНАЕ ГРАМАДСКАЕ АБ’ЯДНАННЕ “ЗГУРТАВАННЕ БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ “БАЦЬКАЎШЧЫНА”

№3 (74)
сакавік
2008

БЕЛАРУСЫ Ў СВЕЦЕ

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

У НУМАРЫ:

90-ГОДДЗЕ БНР У ЗАМЕЖЖЫ

Агляд навінаў, якія адбыліся ў дыяспары і прымеркаваныя да ўгодкаў БНР.

Працяг на стар. 2-3

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ КНІГІ І. СУРВІЛЛЫ “ДАРОГА”

У зале не было вольных месцаў – сабралася каля 200 чалавек. Кніжку І. Сурвіллы можна было атрымаць адразу на ўваходзе.

Працяг на стар. 4

МАРАЧКІН АРЫШТАВАНЫ НА 5 СУТАК

24 сакавіка амаль а 10-й вечара ў майстэрні мастака, кіраўніка МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” Аляксея Марачкіна з’явілася міліцыя. Яны забралі некалькі расцяжак, падрыхтаваных да Дня Волі, а самога мастака арыштавалі.

Працяг на стар. 5

ПРЫСВЯЧАЕЦЦА 90-ГОДДЗЮ БНР

Да 90-годдзя Беларускай Народнай Рэспублікі “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ладзіла і ўдзельнічала ў арганізацыі шматлікіх святочных мерапрыемстваў і сустрэч са знакамітымі людзьмі Беларусі, а таксама выпусціла ў свет некалькі друкаваных выданняў.

Працяг на стар. 6

НАВІНЫ ДЫЯСПАРЫ

У сакавіку сябры “Беларускай Нацыянальнай Памяці” наведалі беларускую дыяспару Італіі. Традыцыйна праграма візітаў уключае наведванне памятных мясцінаў, звязаных з Беларуссю, яе гісторыяй ды культурай, а таксама месцаў мартыралогіі.

Працяг на стар. 7-8

ВІТАННЕ АД СТАРШЫНІ РАДЫ БНР

Увесь тэкст змешчаны на сайце: http://zbsb.org

Дарагія Суродзічы!

Вітаю Вас зь вялікім Юбілеем у жыцыці беларускага народу: дзевяностымі ўгодкамі абвешчаньня незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Пасьля стагодзьдзя жудаснай няволі і этнацыду, пасьля чатырох гадоў голаду і мукаў спрычыненых чужой вайной на беларускай зямлі, народ наш знайшоў у сабе сілу і годнасьць абвесьціць сьвету, што ён таксама хоча жыць вольным на гэтай зямлі, што ён таксама мае права быць гаспадаром у сваей хаце…

…Беларуская Народная Рэспубліка ня ўсьпела аднак замацаваць новаабвешчаную дзяржаву. Хаця суседзі яе прызналі, нашым паслом у Вэрсалі не ўдалося абараніць права беларускага народу на самавызначэньне. Ворагі нашыя былі мацнейшымі. І Беларусь у тыя часы ня мела ў Вашынгтоне, Лёндане і Парыжы сяброў, якія лябіравалі-б на яе карысьць, такіх якіх мелі Палякі і Балты. Абвешчаньне Беларускай Народнай Рэспублікі змусіла аднак захопнікаў стварыць БССР. Рэшту гісторыі Вы ведаеце.

Савецкі пэрыяд нашай гісторыі я назвала-б пэрыядам ВЯЛІКАЙ ХЛУСЬНІ. БССР была васалам дзяржавы, якой кіравалі адны з найбольш дзікіх злачынцаў у гіс-

Працяг на стар.4

Дзень Волі-2008

25 сакавіка ў цэнтры Мінска адбылася вулічная акцыя, прымеркаваная да 90-годдзя абвяшчэння незалежнасці БНР. Па розных звестках, у ёй узялі ўдзел ад 4 да 5 тысяч чалавек. Апазіцыя чакала і спадзявалася, што ў гэтым годзе ўлада пойдзе ўсё ж такі на саступкі і дасць спакойна правесці мерапрыемства. Але, відаць, у міліцыі і ўлады былі на Дзень Волі іншыя планы. Як і ў мінулыя гады, дзеянні міліцыі былі вельмі жорсткімі. Як вынік – больш за 100 чалавек затрымана і збіта міліцыянтамі падчас мірнай дэманстрацыі, сярод якіх моладзь, журналісты, пенсіянеры. Дубінка не выбірала каго біць, дубінка біла ўсіх.

Разагнаўшы Дзень Волі, улада вярнула Беларусь у мінулае. У тую Беларусь, якой яна была яшчэ два гады таму, калі супраць мірных шэсцяў выстаўлялі баевікоў у міліцэйскай форме. Улада перакрэсліла ўсе крокі лібералізацыі, якія рабіліся апошнія месяцы. Жорстка разагнаўшы дэманстрантаў на Дзень Волі, улада дала зразумець, што гульні ў дэмакратызацыю скончыліся, ёй усё роўна, што на гэта скажуць Брусель і Вашынгтон.

26 сакавіка мінскія суды захлынуліся ад вынясення прысудаў затрыманым падчас акцыі Дня Волі. Вынясенне прысудаў пастаўлена на канвеер, і затрыманыя атрымліваюць ад 5 да 15 сутак арышту.

МЕЛЬБУРН (АЎСТРАЛІЯ)

У Мельбурне адбылося ўрачыстае пасяджэнне.

Яго арганізаваў Беларускі Цэнтральны Камітэт разам з Беларускай Аўтакефальнай Царквой святых віленскіх пакутнікаў. Старшыня БЦК Янка Барысевіч зачытаў даклад, прысвечаны ўгодкам БНР, а сакратар БЦК Аўген Груша выступіў з прамовай. У мастацкай частцы А. Груша прадэкламаваў вершы, а мастацкі гурт "Каліна" выканаў беларускія песні. Вядома, такая ўрачыстая сустрэча не абыйшлася без гімна "Мы выйдзем шчыльнымі радамі".

Паводле інфармацыі БЦК

БРУСЕЛЬ (БЕЛЬГІЯ)

Ускладанне кветак да помніка невядомаму жаўнеру

Традыцыйнае святкаванне 25 сакавіка ў Бельгіі распачалося з малітвы ў Беларускай грэка-каталіцкай царкве горада Антверпена. Пасля святочнага набажэнства прысутныя ўсклалі кветкі да помніка невядомаму жаўнеру ў Брусэлі.

Паводле БЭЗ-інфо

ЛОНДАН (ВЯЛІКАБРЫТАНІЯ)

Дыск да Дня Волі

Беларуская дыяспара Лондана выдала дыск да 90-годдзя БНР. Запісы зробленыя лонданскімі беларусамі Нінай Барборай Эванс, Сержуком Вінаградавым і вядомым гукарэжысёрам Браянам Эвансам. Музычныя апрацоўкі песняў маюць адбітак заходняй папулярнай культуры і вылучаюцца неардынарным спалучэннем розных музычных традыцыяй і стыляў. У зборнік увайшлі песні: "Мы выйдзем шчыльнымі радамі", "Магутны Божа", "Дробна-драбніца", "Шумныя бярозы".

Ул.інф.

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

Урачыстасці з нагоды 90-годдзя БНР

22 сакавіка Беларуска-Амерыканскае Задзіночанне і Згуртаванне Беларускай Моладзі ў Амерыцы правялі мітынг у гонар 90-годдзя БНР. Мерапрыемства прайшло каля штаб-кватэры ААН у Нью-Ёрку. У гонар свята ад імя ЗБМА 20 беларускіх дзяўчат і жанчын атрымалі па 3 ружы – дзве белыя і адну чырвоную. Адкрыў мітынг Старшыня БАЗА Віталь Зайка, які павіншаваў прысутных са святам і расказаў пра значнасць 25 сакавіка для захавання беларусаў як нацыі ва ўмовах замежжа. Старшыня ЗБМА Мікола Цімашэнка распавёў пра гісторыю свята і аддаў даніну пашаны Змагарам за Беларусь, якія адстойвалі ідэалы 25 сакавіка на плошчы Каліноўскага ў Мінску 19 сакавіка 2006 г.

Там жа, ля будынку штаб-кватэры ААН, адбылася дэманстрацыя і 23 сакавіка. 15 удзельнікаў трымалі бел-чырвона-белыя сцягі і плакаты. Пасля дэманстрацыі, святочныя імпрэзы адбыліся ў грамадскай залі Кафедральнага сабору св. Кірылы Тураўскага ў Брукліне, а ў Беларускім музеі, які месціцца ў тым жа будынку, адкрылася новая мастацкая выстава. Было прадстаўлена 32 працы, выкананыя ў розных стылях – ад імпрэсіянізму з рэалізмам да абстракцыі і кубізму. Беларусы Амерыкі, якія прыйшлі на святкаванне, напісалі агульнанацыянальную дыктоўку. Таксама нью-ёркскія беларусы сабралі ахвяраванні на ўсталяванне мемарыяльнай дошкі на былой амбасадзе БНР у Таліне.

Паводле ЗБМА і БМРА

ТАРОНТА І АТАВА (КАНАДА)

Свята ў двух гарадах

Святочныя мерапрыемствы адбыліся ў двух канадскіх гарадах – Таронта і Атава. Арганізатары наўмысна зарганізавалі свята ў розныя дні, каб усе жадаючыя маглі наведаць беларускае свята. Так, таронтаўцы адсвяткавалі ўгодкі БНР 22 сакавіка ў залі Беларускага грамадска-рэлігійнага цэнтру. Там прайшоў Урачысты малебен, даклад і святочны канцэрт.

Аттаўцы плануюць ўрачыстасці на 5 красавіка. У праграме будуць святочныя віншаванні, канцэрт і святочная вячэра.

Паводле Згуртавання беларусаў Канады

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

На Дзень Волі ў Вільні маліліся за беларускую мову

25 сакавіка ў Вільні 90-я ўгодкі БНР адзначылі як свята для ўсяго горада – так, як гэта кожны год рабілася да 1939 года, г.зн. да прыходу сюды савецкай улады. Гэтым разам ладзілі свята не асобныя беларускія суполкі, а ўся беларуская грамада Вільні. Яшчэ раніцай калона актывістаў усклала вянок да помніка заснавальнікам БНР братам Івану і Антону Луцкевічам на мемарыяльных могілках Роса. Па абедзе ў гарадскім Доме настаўніка адбылася ўрачыстая акадэмія: публічная лекцыя доктара гісторыі Алеся Смаленчука, прывітанні ад дэпутатаў Літоўскага сейма і канцэрт бардаў В. Цярэшчанкі і З. Бартосіка. Пасля гэтага публіка рушыла шэсцем са сцягамі ў легендарныя Базыльянскія муры, дзе некалі працавалі Беларуская гімназія і музей. Тут у Свята-Троіцкай царкве айцец Іван Даўкшыс адслужыў урачыстае набажэнства за Беларусь, беларускі народ і беларускую мову. Усяго ў святкаванні бралі ўдзел некалькі сотняў чалавек.

Сяргей Дубавец (Вільня)

***

Агульнанацыянальная дыктоўка ў Вільні адбылася 21 сакавіка

Яна прайшла ў будынку Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта. Запрашэнні былі разасланыя студэнтам, педагогам, віленскім беларусам, парламентарыям і грамадскім дзеячам Літвы, якія вeдаюць беларускую мову.

Паводле газеты "Свабода" (Літва)

БЕРЛІН (НЯМЕЧЧЫНА)

Праваабаронцы праводзяць акцыю салідарнасці

Акцыя прымеркаваная да другой гадавіны зняволення Аляксандра Казуліна і 90-х угодкаў БНР. Гэткім чынам арганізатары хочуць прыцягнуць увагу немцаў да сітуацыі з правамі чалавека ў Беларусі. Сярод патрабаванняў якія прагучалі 25 сакавіка ля будынку беларускай дыпламатычнай місіі, — неадкладна вызваліць палітвязня Казуліна, гарантаваць беларускім грамадзянам асноўныя дэмакратычныя правы, уключна з правам на правядзенне мірных сходаў. Нямецкія праваабаронцы звярнуліся да ўдзельнікаў акцыі з наступным: у перыяд паміж 25 і 28 сакавіка даслаць на адрас беларускай амбасады ў Берліне паштовы перавод на 1 еўрацэнт з пазнакай "Свабоду Казуліну".

Паводле "Радыё Свабода"

ВАРШАВА (ПОЛЬШЧА)

Маніфестацыя і канцэрт

25 сакавіка ў дэманстрацыі "Салідарных з Беларуссю" прыняло ўдзел каля 300 чалавек, якія такім чынам выказалі падтрымку Беларусі ў дзень абвяшчэння БНР. Пераважная часта ўдзельнікаў – палякі, паколькі беларускія актывісты паехалі адзначаць Дзень Волі ў Мінск. Дэманстранты перадалі ў Сейм петыцыю з просьбай аб рэзалюцыі, у якой польскі Парламент выкажа супраціў аўтарытарнай ўладзе ў Беларусі. Але асноўная мэта – дэманстрацыя салідарнасці з беларусамі, якія адзначаюць 25 сакавіка ў Мінску, і нагадаць варшавякам аб праблемах у Беларусі. Увечары

гурт N.R.M. наладзіў жывы канцэрт у эфіры музычнай студыі "Польскага Радыё 3".

***

Канцэрт "Салідарныя з Беларуссю"

Штогадовы канцэрт "Салідарныя з Беларуссю" пройдзе ў Варшаве на Кантрактовай плошчы 30 сакавіка. Апроч польскіх рок-выканаўцаў і гуртоў на канцэрце збіраюцца выступіць беларускія рокеры Руся, Аляксандр Памідораў і Лявон Вольскі. Галоўная мэта канцэрту — падтрымка беларускай мовы, на якой спяваюць музыкі. Падчас канцэрту будуць збірацца грошы на падтрымку зачыненага ўладамі Беларусі ліцэя імя Я. Коласа ў Мінску. Канцэрт будзе транслявацца тэлеканалам "Белсат".

Паводле газеты "Пагоня"

БЕЛАСТОК (ПОЛЬШЧА)

У беластоцкай кавярні адбылася святочная вечарына

Ва ўрачыстасці прынялі ўдзел дзеячы беларускай нацыянальнай меншасці ў Польшчы, моладзь, польскія парламентарыі, прадстаўнікі ўладаў Беластока і Падляшскага ваяводства. З вітальным словам да прысутных звярнуўся пасол польскага Сейму Роберт Тышкевіч. У канцэртнай праграме выступіў маладзёвы хор "Знічка" з беларускага ліцэя ў Гайнаўцы, дзеці з беластоцкіх школ.

Паводле "Радыё Рацыя"

МАСКВА (РАСІЯ)

Мерапрыемствы да 90-годдзя БНР

25 сакавіка, насупраць беларускай амбасады ў Маскве, прайшоў пікет з адным удзельнікам, што паводле расійскага заканадаўства дазваляецца праводзіць без дазволу. А 11 гадзіне да амбасады падыйшоў каардынатар расійскага маладзёвага руху "Абарона" Эдуард Глезін, які трымаў у руках плакат "На волю політзаключённых! День Воли!", але яго адразу ж затрымалі два супрацоўнікі міліцыі.

Увечары таго ж дня ля помніка Купалу беларуская дыяспара Масквы ўсклала кветкі беларускаму паэту, чыё імя стала сімвалам нацыянальнага адраджэння Беларусі ў ХХ ст.

А 29 сакавіка ў 13.30 у Расійскай дзяржаўнай бібліятэцы адбудзецца канцэрт Віктара Шалкевіча, прымеркаваны да юбілею БНР. Арганізатарамі з'яўляюцца Грамада беларускай культуры імя Ф. Скарыны, Беларускае зямляцтва Масквы.

Паводле сайта "Беларуская Масква"

ЛЬВОЎ (УКРАІНА)

Выдадзены адмысловы праваслаўны малебен

15 сакавіка ў рамках праграмы святкавання 90-годдзя БНР адбылася прэзентацыя выдання адмысловага праваслаўнага малебена. Ягонай асаблівасцю з'яўляецца "Песня вольнасці", што складзена паводле старажытных беларускіх праваслаўных узораў. Малебен надрукаваны ў колькасці 50 асобнікаў і перададзены ў беларускія праваслаўныя супольнасці Ровеншчыны, Валыні і Чарнігаўшчыны. Таксама выданне змешчана ў інтэрнэт-бібліятэцы "Камунікат".

***

Святкаванне 90-годдзя БНР пачалося адмысловым малебнам. На службу сышліся не толькі львоўскія беларусы, а і госці з Валыні і Ровеншчыны. Пасля ўдзельнікі напісалі беларускую дыктоўку і прагледзілі фільм "Беларускі рэзыстанс". Удзельнікі святкавання прынялі адмысловы зварот да прэзідэнта Украіны з нагоды апошніх палітычных рэпрэсій у Беларусі, у прыватнасці арышту мастака Алеся Марачкіна і блакавання ва ўласным доме Алеся Пушкіна. У звароце патрабуецца спыніць вайсковыя і эканамічныя кантакты з рэжымам Лукашэнкі, забараніць уезд ва Украіну беларускіх урадаўцаў ды супрацоўнікаў КДБ і МУС.

Беларуская праваслаўная парафія св. Кірылы Тураўскага

ПРАГА (ЧЭХІЯ)

"Мінулае, сучаснасць і будучыня Беларускай Дзяржаўнасці"

Пад такой назвай 22 сакавіка ў Празе адбылася канферэнцыя, прысвечаная 90-годдзю БНР, пры ўдзеле Карэла Шварцэнберга, міністра замежных спраў Чэшскай Рэспублікі. Перад удзельнікамі выступілі старшыня Рады БНР Івонка Сурвілла, старшыня КХП-БНФ Зянон Пазняк, рэдактары "Радыё Свабода" Сяргей Шупа і Сяргей Навумчык, пісьменнік Уладзімір Арлоў, прэзідэнт "Грамадзянскай Беларусі" Ян Румл, экс-старшыня "Маладога Фронту" Павел Севярынец.

Паводле "Грамадзянскай Беларусі"

ТАЛІН (ЭСТОНІЯ)

Беларуска-Эстонскае Згуртаванне адзначыла 90-я ўгодкі БНР урачыстым святам, на якое былі запрошаны сябры з мясцовых суполак іншых нацыянальнасцяў, прадстаўнікі гарадскіх уладаў, уцекачы з Беларусі, якія зараз жывуць у Таліне. Была зроблена выстава беларускіх выданняў, гучалі вершы і песні, прысвечаныя Беларусі.

Зінаіда Клыга

"БЕЛАРУСКІ ТЫДЗЕНЬ" У ЕЎРАПАРЛАМЕНЦЕ

10–13 сакавіка ў Страсбургу, у Еўрапарламенце прайшоў "Беларускі тыдзень", прысвечаны 90-годдзю БНР. Ініцыятыва яго правядзення належыць старшыні дэлегацыі па сувязях з Беларуссю, польскаму дэпутату Яцэку Пратасевічу з фракцыі Еўрапейскай народнай партыі/Еўрапейскіх дэмакратаў.

Першы дзень "Беларускага тыдня" ўключаў выставу прац мастакоў Алеся Марачкіна, Рыгора Сітніцы, фатографаў Ігара Крашэўскага і Юліі Дарашкевіч, выступ калектыва Зміцера Вайцюшкевіча "WZ Orchestra". Афіцыйная праграма пачалася з паказу фільма Юрыя Хашчавацкага "Беларусь — назад у Еўропу" і фільма Уладзіміра Арлова, Юрыя Хашчавацкага і Алега Дашкевіча "Дзень Волі".

Сярод запрошаных беларусаў – палітыкі Івонка Сурвілла, Аляксандр Мілінкевіч, Лявон Баршчэўскі, Яраслаў Раманчук, Павел Севярынец, а таксама сустаршыні Агульнанацыянальнага аргкамітэта па святкаванні 90-годдзя БНР Генадзь Бураўкін і Аляксей Марачкін, праваабаронцы Алесь Бяляцкі, Валянцін Стэфановіч і сацыёлаг Андрэй Вардамацкі.

На афіцыйнай цырымоніі 11 сакавіка з вітальнымі словамі звярнуліся старшыня Еўрапарламента Ханс-Герт Петэрынг, старшыня фракцыі Еўрапейскай народнай партыі Джозэф Доўл, старшыня камітэта па знешніх сувязях Еўрапарламента Яцэк Сарыўш-Вольскі, старшыня дэлегацыі Еўрапарламента па сувязях з Беларуссю Яцэк Пратасевіч, камісар Еўракамісіі па знешніх сувязях і еўрапейскай палітыцы добрасуседства Беніта Ферэра-Вальднер.

Удзельнікі "Беларускага тыдня" зладзілі абмен думкамі на тэму "Незалежная Беларусь – неад'емная частка Еўропы". Падымалася пытанне аб зніжэнні консульскіх збораў з беларусаў за шэнгенскія візы, што лабіруюць і дэпутаты Еўрапарламента. Упершыню працоўнай мовай тыдня былі англійская і беларуская.

Паводле "Беларусаў і рынку"

Прэзентацыя кнігі Івонкі Сурвіллы “Дарога”

У сядзібе партыі БНФ адбылася прэзентацыя кнігі ўспамінаў старшыні Рады БНР Івонкі Сурвіллы **“Дарога. Стаўбцы. Капенгаген. Парыж. Мадрыд. Атава. Менск.”**

У зале не было вольных месцаў – сабралася каля 200 чалавек. Кніжку І. Сурвіллы можна было атрымаць адразу на ўваходзе.

На жаль, у прэзентацыі кнігі не брала ўдзелу аўтарка: у інтэрв’ю “Радыё Свабода” яна распавяла, што вельмі хацела б быць разам з удзельнікамі, але амбасадар Беларусі ў ЗША Міхаіл Хвастоў прапанаваў напісаць ліст Аляксандру Лукашэнку, каб яе ўпусцілі ў краіну. Спн. Сурвілла сказала, што абсалютна не гатовая напісаць такі ліст, да таго ж, яна лічыць ненармальным ехаць у Беларусь, калі сама змагаецца супраць цяперашняга рэжыму.

Кніга выйшла ў серыі “Бібліятэка Свабоды. XXI стагоддзе”. Вёў вечарыну заснавальнік і каардынатар серыі Аляксандр Лукашук. На прэзентацыі сваімі ўражаннямі пра кнігу дзяліліся дзеячы культуры, сярод іншых – пісьменнік Уладзімір Арлоў, гісторык Захар Шыбека, прысутныя слухалі ўрыўкі з кнігі, якія Івонка Сурвілла чытала на хвалях “Радыё Свабода”.

Адна з удзельніц прэзентацыі, старшыня Рады “Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына” Алена Макоўская сказала ў інтэрв’ю “Радыё Свабода”:

“Гэтая кніга мае вялікае значэнне, бо гэта ўспаміны дзейнага старшыні Рады БНР. Але найбольш мяне ўразіла тое, што Івонка Сурвілла ў кнізе адкрываецца не толькі як грамадскі дзеяч, палітык, але і як чалавек, як жанчына са сваімі пачуццямі, перажываннямі, як дачка і маці, як жонка, якая кахае свайго мужа і разам з ім працуе. Гэта ўспаміны вельмі глыбокага чалавека, чалавека з вельмі далікатным унутраным светам. Успаміны таксама адкрываюць некаторыя старонкі жыцця беларускай эміграцыі, якія да гэтага часу былі закрытыя – напрыклад, жыццё беларускай эміграцыі ў Даніі ці Іспаніі на тыя часы”.

Паводле “Радыё Свабода”

11 красавіка Івонка Сурвілла святкуе дзень нараджэння. “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ганарыцца супрацоўніцтвам са спн. Івонкай. Зычыць творчага натхнення, надзейных паплечнікаў, далейшай плённай працы дзеля здзяйснення агульнай мары – Волі і Незалежнасці Беларусі.

Управа
МГА “ЗБС “Бацькаўчшына”

Вітанне ад старшыні Рады БНР

Працяг. Пачатак на стар.1

торыі чалавецтва. Дасюль ніхто не пабіў ліку – сто мільёнаў – ахвяраў камунізму.

Нішчыла Масква наш народ і аднaчасна пераконвала нашых паняволеных людзей, якія ня мелі доступу да праўды, што яна ёсьць тым “братнім народам”, без апекі якога яны ня могуць абыйсьціся.

Рада БНР у міжчасе, хаця ў экзылі, прадаўжала змаганьне за незалежнасьць. Яе прадстаўнікі ўва усім сьвеце былі тымі абаронцамі правоў беларускага народу, якіх ён ня меў у 1918-м годзе...

...Сёньня мы ведаем, што ідэалы гэтыя станучца рэчаіснасьцю, што наш народ зойме пачэснае месца між іншымі вольнымі народамі сьвету. Так як разваліласяя савецкая турма народаў, разваліцца і сёньняшняя дыктатура, якая пануе ў Беларусі. Разваліцца, бо расьце новае пакаленьне Дашкевічаў, Фінкевічаў і Севярынцаў, якія жывуць верай у лепшую будучыню Беларусі, і якія пяроймуць нашае змаганьне за ажыцьцяўленьне ідэалаў 25-га Сакавіка.

Беларускі народ зразумее, што няма будучыні без вольнай і незалежнай беларускай дзяржаву. Прыпомніць словы Кастуся Каліноўскага, які з-пад шыбеніцы папяраджаў нас, што зажывём мы спакойна і шчасьліва толькі калі Маскалёў ня будзе над намі, і адмовіць права халуём на службе чужакоў вырашаць наш лёс.

Хаця я ўжо не маладая, веру, што пабачу яшчэ вольную і незалежную Беларусь, такую, якой яна сёньня была-б, калі-б бальшавіцкія агрэсары не напалі на Беларускую Народную Рэспубліку і не зьняможылі яе.

Адродзім наш цудоўны край. Народ наш пераможа страх і ўваскрэсьне, так як Уваскрос Наш Госпад Ісус Хрыстос!

Дык памажы нам Божа! Жыве Беларусь!

Івонка Сурвілла,
Старшыня Рады БНР

Зборнік сачыненняў пераможцаў дзіцячага конкурсу “Беларусь маёй будучыні”

У сакавіку “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” выдала зборнік твораў пераможцаў дзіцячага конкурсу “Беларусь маёй будучыні”. Сам конкурс адбыўся ўвесну 2007 г. У ім узялі ўдзел больш за 300 вучняў, з якіх журы вызначыла пераможцамі 15 – у намінацыі “малюнак” і 30 – у намінацыі “літаратурны твор”. У прадмове да кнігі Ніна Шыдлоўская, намесніца старшыні Рады напісала: “Зададзеная конкурсам тэма падштурхнула многіх задумацца, хто такія беларусы, чым слаўны беларускі народ. Важнае пытанне, якое ўздымаюць дзеці ў сваіх творах, – лёс нашай роднай беларускай мовы”. Літаратурна-мастацкія конкурсы для школьнікаў, у асноўным на гістарычную тэматыку, Згуртаванне ладзіць ужо сем год пры падтрымцы кіраўніцы дабрачыннага фонду “Ethnic Voice of America” спн. Ірэны Каляды-Смірновай.

МАРАЧКІН АРЫШТАВАНЫ НА 5 СУТАК

24 сакавіка амаль а 10-й вечара ў майстэрні мастака, кіраўніка МГА "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" Аляксея Марачкіна з'явілася міліцыя. Яны забралі некалькі расцяжак, падрыхтаваных да Дня Волі, а самога мастака арыштавалі.

25 сакавіка без адваката, раней прызначанага часу, была разгледжаная справа ў судзе Цэнтральнага раёна. Аляксей Марачкін асуджаны на 5 сутак паводле арт. 17-1 Адміністрацыйнага кодэксу. Аказваецца, як заяўляюць сведкі, мастак лаяўся матам каля Цэнтральнага РУУС Мінска.

Аргкамітэт звярнуўся да міліцыі

4 сакавіка – Дзень беларускай міліцыі. З гэтай нагоды Агульнанацыянальны аргкамітэт па святкаванні 90-годдзя БНР звярнуўся да супрацоўнікаў міліцыі з лістом, у якім гаворыцца: "...Органы ўнутраных спраў пакліканы стаяць на варце інтарэсаў грамадзяніна, грамадства, дзяржавы. І сёння беларуская міліцыя мусіць абараняць законныя правы і інтарэсы грамадзян і беларускай дзяржавы, выконваць няпростую функцыю па ахове правапарадку і з'яўляцца гарантам грамадскай бяспекі".

***

"10 год з аднаго вакна"

6 сакавіка ў Мінску адкрылася фотавыстава Андрэя Плясанава "10 год з аднаго вакна", прымеркаваная да 90-годдзя БНР. Вядомы мастак, музыка і рэжысёр А. Плясанаў прэзентаваў серыю фотаздымкаў, зробленых у розныя гады з вакна ўласнай кватэры ў цэнтры Мінска. Баявая тэхніка, шматтысячныя калоны дэманстрантаў, кардоны міліцыянтаў, аўтазакі – на здымках А. Плясанава барацьба дзвюх плыняў, змаганне дзвюх ідэяў.

***

Кубак па міні-футболе

16 сакавіка ў Брэсце, пасля двух адборачных тураў і паўфіналу, вызначылася чатыры фіналісты "Кубка Незалежнасці". Палітычныя партыі, што ўваходзяць у АДС (БСДП(Г), БНФ, АГП), Брэсцкая абласная арганізацыя Свабоднага прафсаюза Беларускага, маладыя сацыял-дэмакраты і шэраг грамадскіх арганізацый Брэста заснавалі "Кубак Незалежнасці", які будзе кожны год разыгрывацца напярэдадні 25 сакавіка. Турнір праходзіў у адным з мікраранаў горада і выклікаў вялікую цікавасць у жыхароў. Чэмпіёна ўзнагародзяць кубкам, прызёры турніру атрымаюць памятныя медалі, а ўсе ўдзельнікі – памятныя граматы.

***

Выстава Яўгена Куліка

19 сакавіка ў Палацы мастацтваў адкрылася выстава мастака, аўтара эталону герба "Пагоня" Яўгена Куліка. Выстава называецца "Гістарычная графіка", на ёй прадстаўлена 80 працаў мастака. Гэта выявы старасвецкіх замкаў і сядзіб, увасобленыя ў графіцы постаці князёў і ўладароў Беларусі, кніжныя ілюстрацыі.

***

"Гродна – другая сталіца БНР"

Так называецца серыя паштовак, якую падрыхтавалі гарадзенскія краязнаўцы, гісторыкі. Выданне прысвячаецца 90-годдзю БНР. Паштоўкі зробленыя са старых здымкаў 1918 г., знойдзеных у архівах. Якраз у той час урад БНР вымушаны быў перабрацца з Мінска ў Гродна.

***

У Старых Дарогах з'явіўся першы помнік БНР

Яго адкрыццё адбылося 15 сакавіка. Арыгінальны помнік створаны і ўсталяваны на сядзібе музея выяўленчага мастацтва Анатоля Белага. Падзея прымеркаваная да 90-годдзя БНР. Арганізатар урачыстасці — культурна-асветніцкі клуб "Спадчына". Помнік уяўляе сабой ліст жалеза памерам 1,5х2 метры з надпісамі "Заснавальнікам БНР". Тут жа 18 барэльефаў, адлітых з металу, металічны герб "Пагоня", шыльда з надпісам: "Рада Беларускай Народнай Рэспублікі абвяшчае Беларусь незалежнай і суверэннай дзяржавай".

***

Партыя БНФ выдала паштоўкі да 25 сакавіка

На трох юбілейных калекцыйных паштоўках выяўлена нацыянальная сімволіка, надрукаваны гімн "Мы выйдзем шчыльнымі радамі". На адной з паштовак – фрагмент літаграфіі В. Сташчанюка з выявай будынку па вуліцы Валадарскага, 9, дзе была абвешчаная БНР, дзве іншыя – з выявамі старога Мінска і Вільні.

***

"Беларускі пасляваенны антысавецкі супраціў 1944–1959 гадоў"

У Мінску і рэгіёнах адбылася прэзентацыя дакументальна-мастацкага фільма з такой назвай. Ён зняты паводле кнігі Сяргея Ярша і Сяргея Горбіка "Беларускі супраціў". Гэта 40 хвілін хронікі і мастацкіх здымкаў, прысвечаных пасляваенным падзеям на тэрыторыі Заходняй Беларусі.

***

"НезалежныЯ"

З нагоды юбілею БНР выдадзены музычны зборнік "НезалежныЯ", куды ўвайшлі 15 песень разнастайных стыляў і кірункаў, якія дагэтуль не былі прадстаўленыя публіцы ў музычных альбомах ці сінглах. Мэта праекта – прадэманстраваць еднасць беларускіх выканаўцаў. У альбом увайшлі песні гуртоў "NRM", "Pomidoroff", "Garadzkija", "Zet", "IQ-48", "Siver", "Band A", "B:N:", "Сьцяна", "Partyzone" і іншыя.

***

Віктарына, прысвечаная БНР

З 10 да 25 сакавіка на сайце "Радыё Рацыя" адбывалася віктарына. Наведнікі сайту мусілі адказаць на нескладанае пытанне па гісторыі БНР і даслаць першымі правільны адказ на адрас рэдакцыі. Пераможца вызначаўся штодня і атрымліваў адмысловы прыз – музычную складанку "НезалежныЯ" з аўтографамі выканаўцаў.

***

Агульнанацыянальная дыктоўка

У Палацы мастацтваў 24 сакавіка "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" і мастацкая суполка "Пагоня" для ўсіх жадаючых ладзіла працяг агульнанацыянальнай дыктоўкі.

Асноўная ж дыктоўка адбылася 23 сакавіка. Жадаючыя займалі чэргі, бо залі ТБМ і БНФ, дзе праводзіліся дыктоўкі, не маглі змясціць усіх жадаючых. Арганізатары звярталіся да шэрагу бібліятэк сталіцы з просьбай прадставіць у арэнду памяшканні, але адусюль атрымалі адмовы.

Для тых, хто хацеў напісаць дыктоўку дома, можна было зрабіць гэта дзякуючы трансляцыям па "Еўрарадыё" і "Радыё Рацыі". З панядзелка на сваіх сайтах яны размясцілі тэкст дыктоўкі і ўсе жадаючыя маглі праверыць сябе і паставіць адзнаку. А на сайце "Нашай Нівы" была выстаўлена відэа беларускай дыктоўкі, якую прачытала легендарная беларуская дыктарка Зінаіда Бандарэнка.

Гімнам стала песня Сержука Сокалава-Воюша "Маналог Багушэвіча", дзе ёсць вядомыя словы Багушэвіча: "Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!"

Паводле інфармацыі "ЗБС "Бацькаўшчына", "Хартыі-97", партыі БСДП (Г), "Нашай Нівы", "Радыё Свабода", "Радыё Рацыя", партыі БНФ, радыё "Нямецкая хваля"

ПРЫСВЯЧАЕЦЦА 90-ГОДДЗЮ БНР

Да 90-годдзя Беларускай Народнай Рэспублікі “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” ладзіла і ўдзельнічала ў арганізацыі шматлікіх святочных мерапрыемстваў і сустрэч са знакамітымі людзьмі Беларусі, а таксама выпусціла ў свет некалькі друкаваных выданняў.

Падарункам для чытачоў і аматараў гісторыі сталася выданне п’есы **Алеся Петрашкевіча “Приласкать и уничтожить”**, у якой адлюстроўваецца гісторыя станаўлення нашай дзяржаўнасці і раскрываецца пра тое, як стваралася Беларуская Народная Рэспубліка.

Алесь Петрашкевіч зазначае: “Сама ідэя напісання такой п’есы нарадзілася 20 год таму. Падзеі, звязаныя з БНР, – трагічная старонка нашай гісторыі. Калі раней былі ахвяры, рэпрэсіі супраць рэвалюцыянераў, то гэта – катастрофа рыцарскай мары, мары аб светлай будучыні. Мне здавалася, што гэта ў першую чаргу жанр драматургічны, а драматычныя падзеі важна зрабіць эмацыйна. І менавіта ў драматургіі тое можна зрабіць найбольш яскрава, бо калі п’еса пастаўлена – гэта сінтэз аўтара, акцёраў, рэжысёра, святла тэатральнага і адчуванняў гледачоў”.

Гэта 19-я п’еса з серыі гістарычных п’ес аўтара. На дадзены момант Алесь Петрашкевіч працуе над 20-й п’есай, якая закранае мала распрацаваны гістарычны пласт – Напалеон і Беларусь.

Прафесар Лідзія Савік напісала водгук на кнігу А. Петрашкевіча: “Пісьменнік выкарыстоўвае ў трагедыі вобраз пазнавальнага сучасніка-гісторыка. Ён не толькі выразнік аўтарскай пазіцыі, але найперш дасведчаны знаўца і каментатар многіх палітычных сітуацый таго часу, сённяшні віртуальны суразмоўца мужных і адданых рыцараў-змагароў за волю і незалежнасць Бацькаўшчыны. Драматург змог па-мастацку, даходліва, проста і зразумела данесці да чытача складаныя перыпетыі найгалоўнейшай падзеі беларускай гісторыі – стварэння БНР. І было б вялікай падзеяй, калі б гэтую п’есу паставілі беларускія тэатры”.

Другім выданне, прымеркаваным да 90-годдзя БНР, стала выданне “ЗБС “Бацькаўшчына” і Рады БНР насценнага **перакіднога каляровага календара**. Прадмову да яго напісалі першы намеснік старшыні Рады БНР Сяргей Навумчык і гісторык Янка Запруднік. Укладальнікі календара – гісторыкі Алег і Наталля Гардзіенкі. Дарэчы, напрыканцы 2007 г. яны былі ўкладальнікамі і календара “Беларускія мясціны ў свеце”, таксама выдадзенага “Бацькаўшчынай”. На кожны месяц календара размешчана па адным фотаздымку – кіраўнікоў Рады БНР, а таксама старшыняў Ураду БНР, што дзейнічаў у Беларусі. Гістарычныя постаці Янкі Серады, Язэпа Лёсіка, Пётры Крэчаўскага, Васіля Захаркі, Міколы Абрамчыка, Вінцэнта Жука-Грышкевіча, Язэпа Сажыча ды Івонкі Сурвіллы, Язэпа Варонкі, Антона Луцкевіча, Рамана Скірмунта і Вацлава Ластоўскага з аўтографамі паўстаюць на фоне старонак арыгінальных дакументаў, звязаных з дзейнасцю БНР. На адваротным баку кожнага месяца можна пабачыць каляндар на 1918г. і біяграфію аднаго з кіраўнікоў БНР.

Н. Гардзіенка распавяла, з якімі цяжкасцямі сутыкнуліся ўкладальнікі: “Сярод цяжкасцяў можна назваць праблему знайсці якасныя фотаздымкі, бо пераважна маюцца копіі матэрыялаў. Таксама была праблема зняцця якаснай копіі з дакументаў, звязаных з БНР”.

Таксама ў трох гарадах Беларусі – Полацку, Салігорску, Гродна – МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” выступіла суарганізатарам **канцэртаў-імпрэзаў**, прысвечаных 90-годдзю БНР. Падчас гэтых імпрэзаў бард Зміцер Бартосік прэзэнтаваў праграму, у якую ўвайшлі песні на вядомыя ўсім вершы Акуджавы, Вярцінскага, Высоцкага ў перакладзе на беларускую мову. Таксама напачатку кожнага канцэрта прысутным прэзентавалася новая кніга журналіста Севярына Квяткоўскага “Фрашкі да пляшкі” – зборніка кароткіх гісторый з жыцця вядомых беларускіх палітыкаў, музыкантаў, літаратараў, мастакоў, журналістаў, а таксама паспалітых людзей: выкладчыкаў, міліцыянераў, рабочых...

“Бацькаўшчына” паспрыяла правядзенню ў Гродна **канцэрта гурту “Стары Ольса”**, прысвечанага Году беларускай дзяржаўнасці. Як заўсёды, гурт сабраў поўную залу. Праграма ўключала шмат твораў з “Полацкага сшытку”, гучалі творы з альбома “Гераічны эпас”, шэраг іншых кампазіцый і песняў.

Пры падтрымцы Згуртавання адбылася сустрэча **чытачоў Слуцка і Салігорска з вядомымі пісьменнікамі Уладзімірам Арловым і Алесем Пашкевічам**. Адбылася прэзентацыя новай кнігі Уладзіміра Арлова “Імёны свабоды”. Куды ўвайшоў 261 гістарычны партрэт дзеячоў XVIII–XXI стст., значнае месца сярод артыкулаў прысвечана “бацькам” БНР. А. Пашкевіч, старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў і аўтар вядомага рамана-дакумента “Пляц Волі”, прысвечанага Слуцкаму збройнаму чыну, распавёў пра гістарычны

Працяг на стар.10

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА КРАСАВІК 2008 Г.

1 красавіка – 640 гадоў таму, у 1548 г. памёр вялікі князь літоўскі Жыгімонт I Стары.

5 красавіка – 215 гадоў таму, у 1793 г. нарадзіўся Канстанцін Радзівіл, палітычны дзеяч, мецэнат, адзін з першых беларускіх фальклярыстаў.

7 красавіка – 25 гадоў таму, у 1983 г. памерла Ларыса Геніюш, паэтэса, вязень ГУЛАГу.

8 красавіка – 105 гадоў таму, у 1903 г. нарадзіўся Аляксандр Скібнеўскі, рэжысёр, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі.

12 красавіка – 155 гадоў таму, у 1853 г. нарадзіўся Станіслаў Людвік Пташыцкі, гісторык, архівіст, даследчык помнікаў старажытнай пісьменнасці Беларусі, Літвы і Польшчы.

18 красавіка – 170 гадоў таму, у 1838 г. нарадзіўся Уладзіслаў Дыбоўскі, заолаг, батанік, палеантолаг, мінеролаг, фалькларыст.

18 карасавіка – 105 гадоў таму, у 1903 г. нарадзіўся Платон Галавач, беларускі пісьменнік і грамадскі дзеяч, расстраляны ў 1937 г.

19 красавіка – 115 гадоў таму, у 1893 г. нарадзіўся Васіль Гарбацэвіч, беларускі драматург, заслужаны настаўнік Беларусі.

26 красавіка – 22 гадоў таму, у 1986 г. адбылася аварыя на Чарнобыльскай АЭС.

26 красавіка – 145 гадоў таму, у 1863 г. нарадзіўся Яўстафій Арлоўскі, беларускі гісторык, краязнаўца і педагог.

28 красавіка – 90 гадоў таму, у 1918 г. Народны Сакратарыят Беларусі зацвердзіў беларускую мову ў якасці дзяржаўнай і абавязковай у БНР і прыняў пастанову аб адкрыцці ў Мінску ўніверсітэта.

8 траўня – 125 гадоў таму, у 1883 г. нарадзіўся Сцяпан Некрашэвіч, беларускі мовазнаўца, акадэмік Акадэміі навук Беларусі.

ЕЎРОПА

18–19 сакавіка моладзь Еўропы заклейвала раты статуям

У ноч з 18 на 19 сакавіка ў розных гарадах па ўсёй Еўропы JEF (Еўрапейскае аб'яднанне Лібералаў) скаардынавана праводзіла акцыю ў падтрымку дэмакратычнага руху ў Беларусі. Падчас акцыі статуям у розных гарадах на ўсім кантыненце былі "заклееены раты", што сімвалізавала сучасную сітуацыю ў Беларусі. Акрамя таго, на шыі статуй павешаны лозунгі "Еўропа, дай права голасу жыхарам Беларусі!". Такая ж акцыя была пасьпяхова праведзена ў мінулым годзе ў 60-ці еўрапейскіх гарадах і мела вялікі поспех. *Паводле www.jef.eu*

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

Адкрылася беларуская нядзельная школка ў Нью-Ёрку

У царкоўна-грамадзкай зале кафедральнага сабору св. Кірылы Тураўскага (401 Atlantic Avenue, Brooklyn, NY 11217) 2 сакавіка распачала сваю працу беларуская нядзельная школка. Асноўныя мэты заняткаў – у цікавай і даступнай форме знаёміць дзетак са Словам Божым, а таксама паглыбляць веданне роднай мовы. Заняткі ўключаюць гісторыі з дзіцячай Бібліі, спевы, маляванне, выцінанне і майстраванне. Плануецца праводзіць такія заняткі двойчы на месяц па нядзелях падчас набажэнстваў з 10 да 12 гадзін. Першай тэмай была тэма стварэння свету. Дзеці спявалі, слухалі адпаведную гісторыю з дзіцячай Бібліі, малявалі, паглядзелі колькі цікавых кніжак з малюнкамі і нават паспрабавалі зрабіць з паперы і аднаразовых талерак краба-скрыпача. Тыя, хто хоча далучыцца, тэлефануйце Галіне Падлескай па нумары: (914) 779-4342.

Паводле газеты "Беларус"

ЧЫКАГА (ЗША)

Выстава нясвіжца Зміцера Башка

У Чыкага ў цэнтры для эмігрантаў старэйшага веку "Forever Young" адбылася выстава беларускага мастака Зміцера Башка, які вось ужо 14 гадоў жыве і працуе ў Амерыцы. Ён нарадзіўся ў Салтанаўшчыне каля старажытнага Нясвіжа. Асаблівы каларыт і містыка Нясвіжа і ягоных ваколіцаў будуць прысутнічаць у шматлікіх жывапісных працах Зцімера. З 1994г. з-за хваробы дачкі мастак пераехаў жыць у ЗША. У Чыкага Зміцер быў святаром у беларускай праваслаўнай царкве св. Юр'я, закончыў каледж, атрымаў спецыяльнасць графіка-дызайнера. Зараз працуе ў адной з дызайнерскіх кампаніяў. Ягоныя творы выстаўляліся ў Чыкага на калектыўных экспазіцыях, у тым ліку на памятнай выставе мастакоў з Беларусі "Зямля пад белымі крыламі".

Паводле газеты "Беларус"

РЫМ (ІТАЛІЯ)

Пад Монтэ-Касіна сустрэліся беларусы Польшчы і Італіі

У сакавіку сябры "Беларускай Нацыянальнай Памяці" наведалі беларускую дыяспару Італіі. Традыцыйна праграма візітаў уключае наведванне памятных мясцінаў, звязаных з Беларуссю, яе гісторыяй ды культурай, а таксама месцаў мартыралогіі. БНП наведала месца бітвы пад Монтэ-Касіна, дзе ўшанавалі памяць жаўнераў-беларусаў з дывізіі Андэрса, якія загінулі ў тым месцы. Таксама ў Рыме адбыўся шэраг сутрэчаў, сябры БНП наведалі месцы Вечнага Горада, звязаныя з Беларуссю.

Паводле БНП

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

125-годдзе з дня нараджэння Францішка Аляхновіча

9 сакавіка віленскія беларусы — выкладчыкі і студэнты Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта, прадстаўнікі грамадскіх арганізацыяў прынеслі кветкі да памятных мясцінаў, звязаных з Францішкам Аляхновічам. Найперш сабраліся ля капліцы на месцы былых Кальвінскіх могілак, дзе Аляхновіч быў пахаваны пасля забойства ў 1944 г. Тут згадвалі творчасць і жыццё Ф.Аляхновіча, загадкавую гісторыю яго забойства, чыталі ягоныя творы. На месцы старых могілак у Вільні пабудаваны палац шлюбаў, але месца магілы Ф. Аляхновіча прыкладна вядомае з аповедаў старэйшых беларусаў. Адтуль і была ўзятая зямля і перанесеная на Літарацкую горку на могілках Росы ў 1989 г. – гэта сімвалічнае перазахаванне арганізавала Таварыства беларускай культуры Літвы. Помнік Ф. Аляхновічу на Росах скульптар Эдуард Падбярэскі зрабіў бясплатна, з-за недахопу сродкаў – з пластыку. Таму зараз віленскія беларусы спрабуюць аб'яднаць намаганні, каб вырашыць праблему. У створаны аргкамітэт увойдуць прадстаўнікі як беларускіх, так і іншых нацыянальных арганізацыяў Літвы, а таксама Беларусі і замежжа.

***

Ушанаванне памяці К. Каліноўскага

22 сакавіка на Лукішскім пляцы віленскія беларусы ўшанавалі памяць Кастуся Каліноўскага, які ў гэты дзень у 1864 г. быў пакараны смерцю. Над пляцам луналі бел-чырвона-белыя сцягі. Пасля прамоваў прысутныя праспявалі нацыянальны беларускі гімн "Магутны Божа", ўсклалі да мемарыялу вянок з бел-чырвона-белых кветак, запалілі свечачы. Потым людзі накіраваліся ў бок праспекта Гедыміна і ўсклалі вянок да помніка ахвярам камунізму, тым самым падкрэсліўшы шлях ад імперска-царскай да камуністычнай Расіі.

***

У беларускай моладзі Вільні з'явілася новая газета

Выйшаў у свет першы нумар газеты беларускай моладзі Літвы "Хмара". Газета зарыентаваная на асвятленне падзей і жыцця беларускай маладзёвай грамады, прысутнасць якой у Вільні за апошнія гады стала сапраўды заўважнай. Галоўная ідэя – ператварэнне газеты ў трыбуну беларускай студэнцкай думкі, з мэтай паступовага аднаўлення беларускай студэнцкай традыцыі, найлепшым узорам якой з'яўляецца беларускі маладзёвы рух у Вільні ў міжваенны час.

Паводле газеты "Свабода" (Літва)

ВАРШАВА (ПОЛЬШЧА)

Пікет у падтрымку Аляксандра Казуліна

16 сакавіка ў Варшаве каля амбасады Беларусі прайшоў пікет, прымеркаваны да Дня салідарнасці з палітзняволенымі. Удзельнікі пікету трымалі ў руках нацыянальныя беларускія сцягі і фотаздымкі палітвязня Аляксандра Казуліна.

Паводле "Хартыі-97"

***

Ушанаванне памяці Кастуся Каліноўскага

22 сакавіка ў гадавіну забойства Мураўёвым-вешальнікам К. Каліноўскага варшаўская грамада "Беларускай Нацыянальнай Памяці" ўшанавала яго памяць, запаліўшы сімвалічныя свечкі на магіле блізкай яму асобы – каханай Марыі Ямант (Дмахоўскай).

Паводле БНП

ПРАГА (ЧЭХІЯ)

Адноўлены выхад газеты "Крывія"

Адноўлены выхад культурна-асветніцкай газеты беларускай дыяспары Чэхіі "Крывія". У восьмым нумары можна прачытаць пра падзеі, якія адбываліся ў жыцці дыяспары Чэхіі і свету з верасня 2007 да лютага 2008 гг. У далейшым газету плануецца выдаваць штоквартальна, выхад наступнага нумара запланаваны на травень 2008 г.

Паводле газеты "Крывія"

БЕЛАСТОК (ПОЛЬШЧА)

Бел-чырвона-белы сцяг пад забаронай у Беластоку

У Беластоку 23 лютага адбываўся гала-канцэрт фестывалю беларускай песні, які арганізавала Таварыства беларускай культуры сумесна з Беларускім грамадска-культурным таварыствам. У фестывалі бралі ўдзел каля 60 музычных калектываў з Польшчы, былі і музыкі з Беларусі. Фінансавую дапамогу святу беларускай песні аказалі Гарадская рада Беластока, ваяводскі Падляшскі ўрад. Была абяцана дапамога і з боку Міністэрства ўнутраных спраў Польшчы. На канцэрце прысутнічалі прадстаўнікі ўрадаў і органаў самакіравання Беларусі і Польшчы. Падчас канцэрту студэнты-каліноўцы Ігар Шчыкарэвіч і Аляксей Трубкін выйшлі да сцэны з бел-чырвона-белым сцягам. Але па загадзе арганізатара мерапрыемства хлопцаў схапілі ахоўнікі, забралі сцяг і вывелі з залы. Потым затрыманых адпусцілі, сцяг вярнулі.

Буйнейшыя грамадскія аб’яднанні беларускай нацыянальнай меншасці Польшчы выказалі сваё абурэнне інцыдэнтам, накіраваўшы адпаведную заяву Дональду Туску, старшыні Рады міністраў Рэспублікі Польшча.

“Бел-чырвона-белы сцяг быў устаноўлены афіцыйным дзяржаўным сцягам выбіваючайся на незалежнасць Беларускай Народнай Рэспублікі 25 сакавіка 1918 года і незалежнай Рэспублікі Беларусь у 1991 годзе.

Мы, польскія беларусы, падымалі гэты сцяг з паловы 1980-х гадоў, калі студэнты, члены Беларускага аб’яднання студэнтаў, адважыліся выступіць пад ім. На працягу 20 гадоў, пры любых урадах – камуністычных, посткамуністычных ці постсалідарніцкіх – ніхто ў Польшчы не падняў руку на гэты сцяг, аж да мінулай суботы. Прытым адбылося гэта ў прысутнасці прадстаўнікоў польскіх парламентарыяў і мясцовых дэпутатаў, падляшскіх і беластоцкіх самаўрадавых улад, з якіх ніхто не адрэагаваў на гэты скандальны ўчынак”, – гаворыцца ў звароце.

Першая рэакцыя на ліст з’явілася ад прэзідэнта Беластока Тадэвуша Тускалянскага, які выказаў шкадаванне з прычыны інцыдэнта. Пра гэта паведаміў “Радыё Рацыя” Патрык Газдэцкі з прэсавага бюро горада: “Спадар прэзідэнт выказвае шкадаванне, што такі інцыдэнт меў месца, выказвае таксама спадзяванне, што такія інцыдэнты не будуць паўтарацца ў будучыні. Прэзідэнт лічыць, што ўсякія нацыянальныя сімвалы павінны злучаць людзей, а не дзяліць іх”.

Раней шкадаванне з прычыны інцыдэнта выказаў і падляшскі ваявода Мацей Жыўно. Прэс-сакратар ваяводы Ёлянта Гадэк сказала: “Ваявода азнаёміўся са зместам ліста і выказвае шкадаванні з прычыны інцыдэнта. Зараз чакаем рэакцыі ўраду, паколькі ліст быў накіраваны прэм'ер-міністру Дональду Туску”.

Паводле “Радыё Рацыя”

МАСКВА (РАСІЯ)

Мастацкі праект “35–”

Беларускі саюз мастакоў прадставіў у Маскве праект “35–”. Яго прэзентацыя адбылася ў Цэнтральным доме мастакоў на Крымскім вале Маскоўскага міжнароднага мастацкага салона. Беларускі саюз мастакоў прывёз у расійскую сталіцу каля двух дзесяткаў жывапісных і скульптурных работ. Агульнае ў іх адно: усе іх аўтары маладзей за 35 год, таму і праект атрымаў такую назву. Яго ўдзельнікамі сталі маладыя мастакі і скульптары – пераможцы нядаўняга конкурсу беларускага сучаснага мастацтва.

Паводле прэс-службы амбасады Рэспублікі Беларусь у Расіі

***

Пікет, прысвечаны “Справе дванаццаці”

16 сакавіка прадстаўнікі беларускай дыяспары ў Маскве, актывісты руху “Абарона” і неабыякавыя грамадзяне правялі акцыю салідарнасці з ахвярамі палітычных рэпрэсій у Беларусі. Каля 30 чалавек сабраліся насупраць беларускай амбасады ў Маскве з патрабаваннем вызвалення палітвязняў і спынення пераследу апазіцыі. Напрыканцы акцыі ў паветра былі выпушчаны шары з прывязаным да іх нацыянальным бел-чырвона-белым сцягам. Акцыя была прысвечана так званай “Справе дванаццаці” – крымінальнай справе супраць удзельнікаў і арганізатараў пратэсту прадпрымальнікаў, якія ў студзені патрабавалі адмены новага загаду, што забараняе індывідуальным прадпрымальнікам наймаць на працу кагосьці акрамя сваякоў.

Паводле сайта “Беларуская Масква”

***

Беларуская дуда

1 сакавіка ў Расійскай дзяржаўнай бібліятэцы адбылася сустрэча прадстаўнікоў беларускай дыяспары Масквы з супрацоўнікамі этнакасмалагічанага цэнтра “Крыўя” Аляксеем Дзермантам і Тодарам Кашкурэвічам. Пасля таго, як сп. Аляксей распавёў пра сутнасць “крыўскай ідэі”, слова ўзяў сп. Кашкурэвіч які расказаў пра паходжанне беларускай дуды, яе канструкцыйныя асаблівасці, а таксама пра яе ролю і месца ў культуры Беларусі.

Паводле сайта “Беларуская Масква”

ТАЛІН (ЭСТОНІЯ)

Першы кангрэс маладой беларускай дыяспары Еўропы і ЗША

Ён адбыўся 1–5 сакавіка ў Таліне. У мерапрыемстве бралі ўдзел беларусы са Швецыі, Літвы, Польшчы, Францыі, Германіі і ЗША. З вітаннем выступіў міністр замежных спраў Эстоніі Урмас Паэт. Паводле У. Паэта, істотную ролю ў развіцці дэмакратыі ў Беларусі адыгрываюць замежныя дыяспары, у тым ліку і Эстоніі. Кіраўнік эстонскага МЗС выказаў упэўненасць, што кангрэс пакладзе пачатак супрацоўніцтву розных беларускіх арганізацыяў.

А. Макоўская, старшыня “Бацькаўшчына” падкрэсліла: “Такога кшталту сустрэчы карысныя, яны дазваляюць стварыць пляцоўку для дыскусій, абмену вопытам, а самае галоўнае – дапамагаюць наладзіць супрацоўніцтва паміж беларусамі розных краін”.

Ул.інф.

90-ГОДДЗЕ БНР У ЗАМЕЖЖЫ

ТАРТУ (ЭСТОНІЯ)

Беларуская дыктоўка праходзіла ў Тартускім універсітэце

Гэта адзін са старэйшых універсітэтаў Еўропы, заснаваны ў 1632 г. Дыктоўку пісалі студэнты з Беларусі, якія працягваюць навучанне ў Эстоніі пры падтрымцы ўраду гэтай рэспублікі. Сама акцыя знайшла падтрымку і сярод выкладчыкаў эстонскай мовы, якія ведаюць, што значыць Родная мова, і што з яе пачынаецца сапраўдная дзяржаўнасць.

Паводле Ігара Случака

***

Акцыя “Беларусь — апошняя дыктатура Еўропы”

25 сакавіка маладыя беларусы выйшлі на цэнтральную плошчу Тарту, каб распавесці пра падзеі ў Беларусі. Яны распаўсюджвалі інфармацыйныя буклеты пра парушэнні правоў чалавека ў Беларусі, CD-кружэлкі з фільмам “Плошча”, бранзалеткі з нацыянальнай беларускай сімволікай.

Паводле “Еўрапейскага радыё для Беларусі”

ХВЕДАРУ НЮНЬКУ – 80 ГОД

6 красавіка святкуе 80-годдзе нязменны кіраўнік Таварыства беларускай культуры Літвы, вядомы грамадскі дзеяч беларускай дыяспары Хведар Нюнька.

Ён нарадзіўся ў 1928 г. у вёсцы Алешавічы Мастоўскага раёна, а з 1934 г. жыве ў Вільні. З 1980-х гг. вядзе актыўную дзейнасць па адраджэнні беларускасці ў Літве. У 1989 г. сп. Хведар стаў адным з ініцыятараў заснавання Таварыства беларускай культуры ў Вільні. Менавіта яго намаганнямі ў ТБК і яго Раду ўвайшлі вядомыя ў літоўскім грамадстве людзі, нашчадкі беларускай інтэлігенцыі пачатку XX ст. – Лявон і Юрка Луцкевічы, Лявон Кароль, Яраслаў Станкевіч, Сяргей Карабач, Мікола Рулінскі.

Сп. Нюнька з'яўляецца ініцыятарам вялікай колькасці грамадскіх, культурных акцый у Літве, актыўна прапагандуе беларускую культуру, прыкладае шмат намаганняў дзеля ўшанавання памяці беларускіх грамадскіх і культурных дзеячаў у Вільні. У 1997 г. ён стаў сябрам Рады БНР. Сябра Вялікай Рады МГА "ЗБС "Бацькаўшчына", Беларускага Народнага Фронту.

Ад імя Управы ЗБС "Бацькаўшчына" віншуем Вас з юбілеем. Зычым здароўя, душэўных сіл, каб вашае меркаванне надалей заставалася важным для беларусаў Літвы, каб ажыццявіліся планы, звязаныя з прапагандай беларускасці ў свеце.

40 ГОД СПАЎНЯЕЦЦА АЛЕГУ РУДАКОВУ

29 красавіка юбілей Алега Рудакова – старшыні Іркуцкага таварыства беларускай культуры імя Яна Чэрскага. Яму споўніцца 40 год.

Менавіта Алег Рудакоў – малады вайсковец – у 1995 г. стаў рухавіком стварэння суполкі беларусаў ля Байкала. Нават на Радзіме цяжка захаваць нацыянальную адметнасць. Алегу ж далёка ад Беларусі гэта ўдалося не толькі самому – ён знайшоў аднадумцаў, зацікавіў іх беларускасцю і стварыў рознабаковую па сваёй дзейнасці арганізацыю – Таварыства беларускай культуры імя Яна Чэрскага. Дзякуючы яго апантанасці, нязгаснай энергіі і аптымізму абуджаны інтарэс да сваіх каранёў нават у тых беларусаў, якія ніколі не былі на гістарычнай Радзіме. Пад кіраўніцтвам Алега Рудакова створана некалькі аддзяленняў Таварыства, больш дзесятка беларускіх калектываў, якія працуюць у разнастайных накірунках, ладзяцца дні беларускай культуры, прэзентацыі беларускіх выданняў і фільмаў, выдаецца газета "Маланка", ладзяцца агульнагарадскія беларускамоўныя дыскатэкі. І гэты пералік можна доўжыць…

ЗБС "Бацькаўшчына" выказвае падзяку Алегу Рудакову за шматгадовую, плённую працу на ніве беларушчыны! Жадае здароўя, шчасця, поспехаў у новых пачынаннях і нязгаснага аптымізму!

80 ГОД ЮРКУ СТАНКЕВІЧУ

18 сакавіка споўнілася 80 год заснавальніку Беларускага клубу ў Празе, рэдактару газеты беларусаў у Чэхіі "Крывія" Юрку Станкевічу.

Свае жыццёвыя намаганні Вы скіравалі на папулярызацыю беларускасці ў свеце, дзякуючы Вам беларуская мова і гісторыя прапагандавалася на двух кантынентах – еўрапейскім і амерыканскім. Ваша праца настаўнікам у надзельных школках для беларускай дыяспары ў амерыканскіх штатах Нью-Ёрку, Нью-Джэрсі, Агая і ў чэшскай сталіцы Празе, выданне падручніка беларускай мовы і гісторыі Беларусі, запіс беларускай версіі "Трыстана і Ізольды", апрацоўка кароткага размоўніка беларускай мовы для англамоўных з'яўляецца прыкладам для працы дзеячоў дыяспары. Ваша адданасць беларускасці вартая Вялікай пашаны.

У гэты юбілейны для Вас год Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" зычыць Вам і надалей працягваць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці беларускай дыяспары, здароўя і рэалізацыі мэтаў, якія Вы ставіце перад сабой.

ВІНШАВАННІ СЯБРАМ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маем гонар павіншаваць з Днём нараджэння сяброў Вялікай Рады арганізацыі, якія нарадзіліся ў красавіку: Уладзіміра Конана, Сяргея Чыслава (Беларусь), Алеся Карповіча (Латвія), Алену Глагоўскую (Польшча), Сяргея Бандарэнку (Расія), Барыса Кіта (Нямеччына). Прыміце ад нас шчырыя пажаданні шчасця, доўгага жыцця, выдатнага здароўя, натхнёнай працы, духоўнай і творчай самарэалізацыі!

28 красавіка **Валянціна Арлова (Аксак)** адзначае юбілей. З творчасцю Валянціны Аксак знаёмыя далёка па-за межамі Беларусі. Яна радуе не толькі аматараў паэзіі сваімі новымі творамі, а і слухачоў "Радыё Свабода" высокапрафесійнымі матэрыяламі. Віншуем шаноўную спадарыню Валянціну і жадаем творчых поспехаў, нязгаснага аптымізму, шчасця!

ГАЗЕТА “БЕЛАРУС” (ЗША) ЗБІРАЕ МАСТАЦКІЯ ТВОРЫ ДЛЯ ВЫДАННЯ БЕЛАРУСКАГА АЛЬМАНАХУ

Рэдакцыя “Беларуса” працягвае падрыхтоўку да друку альманаху твораў беларускіх пісьменнікаў замежжа “БЕЛАРУС–2008”. Змясціць свае творы ў альманаху маюць права ўсе аўтары, якія пішуць па-беларуску ў самых розных літаратурных жанрах. Адзінае патрабаванне – аўтары павінны жыць па-за межамі Беларусі. Плануемы час выхаду альманаху ў свет – жнівень 2008 г. Свае творы аўтарам найлепш дасылаць у рэдакцыю электроннай поштай на адрас: hazetabielarus@att.net У выключных выпадках, калі аўтары не маюць доступу да Сеціва, творы можна даслаць поштаю, запісанымі на CD ці DVD альбо надрукаванымі на паперы на адрас рэдакцыі: BIELARUS / P. O. Box 3225 / Farmingdale, NY 11735 USA

Тэксты пажадана пісаць тарашкевіцай. Творы, напісаныя наркамаўкай, у альманаху будуць надрукаваныя тарашкевіцай. Кожнаму аўтару пажадана таксама даслаць свой невялікі партрэтны здымак і кароткую аўтабіяграфію і, пры жаданні, дадатковую інфармацыю пра сябе, якую яны хацелі б паведаміць сваім чытачам.

Апошні тэрмін для дасылкі твораў – 31 траўня 2008 г. Пасля выхаду альманаху ў свет кожны аўтар атрымае адзін асобнік бясплатна.

Паводле газеты “Беларус”

ВЫДАДЗЕНЫ ПЕРШЫ ЎНІКАЛЬНЫ “ЕЎРАСЛОЎНІК”

У выдавецтве “Радыёла-Плюс” выдадзены тысячным накладам “ЕўраСлоўнік” Лявона Баршчэўскага. Гэта ўнікальнае выданне не толькі ў айчыннай, але і ў сусветнай лексікаграфіі. Ён уключае каля 100 000 адзінак перакладу і прызначаны найперш для чытання і разумення інфармацыйных, публіцыстычных, навукова-папулярных і мастацкіх тэкстаў, даступных у друкаваным выглядзе альбо ў Сеціве. Гэта першы 28-моўны слоўнік.

ЗБОР СРОДКАЎ НА ВЫДАННЕ КНІГІ ВАСІЛЯ БЫКАВА

МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” працягвае збор сродкаў на кнігу “Васіль Быкаў”. Гэтая кніга, у якой упершыню падрабязна, з пацвярджэннем кожнага факта дакументамі распавядаецца і пра жыццё, і пра творчасць Васіля Быкава. Не абмінуў яе укладальнік Сяргей Шапран і пахаванне В.Быкава, звязаны з ім грамадскі рэзананс, калі развітацца з народным пісьменнікам прыйшлі дзесяткі тысячаў беларусаў. Акрамя таго, у кнізе шырока прадстаўленая літаратурная крытыка на творы В. Быкава, ягоныя выступы, стэнаграмы выступаў пісьменнікаў, партыйных дзеячоў, закрытыя выдавецкія рэцэнзіі і інш., успаміны пра В. Быкава пісьменнікаў, сяброў і родных, перапіска (большасць лістоў прадстаўлена ўпершыню).

Шаноўнае спадарства! Выдадзім гэтую ўнікальную кнігу талакой! Усіх ахвотных дапамагчы просім звяртацца па тэлефонах:

+375 29 632 00 92 (Алена Макоўская) альбо

+375 29 625 83 78 (Ніна Шыдлоўская).

МГА “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”

ДАЛУЧАЙСЯ ДА “КЛІП-МАРАФОНУ”

У красавіку выходзіць DVD-зборнік з беларускімі кліпамі канца XX – пачатку XXI стст. пад назвай “Кліп-марафон”. Унікальны зборнік мяркуе сабраць музычныя ролікі “класікаў” беларускага року і маладых гуртоў. Творы будуць размеркаваныя па намінацыях “Анімацыйныя кліпы”, “Чорна-белыя”, “Цяжкая музыка”, “Мінская вясна” і г.д. Паколькі стваральнікі “Кліп-марафону” хочуць змясціць як мага болей кліпаў, то збор ролікаў працягваецца! Трапіць у зборнік можа абсалютна любы беларускі гурт, што мае кліп. Па арганізацыйных пытаннях звяртайцеся тэл.: 649 08 88 (маб.) альбо

e-mail: vitaut.super88@gmail.com

ДА БОГА – З БЕЛАРУСКАЙ МАЛІТВАЙ

У Сеціве апублікаваны “Царкоўнаславянска-беларускі слоўнік рэлігійных і багаслоўскіх тэрмінаў”. Ён быў складзены Біблійнай камісіяй Беларускай праваслаўнай царквы па добраславенні мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта яшчэ ў 2004 г. і тады друкаваўся ў малатыражнай газеце «Царкоўнае слова». Цяпер яго для шырокага азнаямленьня апублікаваў у электронным выглядзе сайт Churchby.info. На гэтым жа рэсурсе прыцягвае ўвагу артыкул Сергія Гардуна “Навошта патрэбнае богаслужэнне на беларускай мове?”

Паводле “Нашай Нівы”

НАВІНЫ “БАЦЬКАЎШЧЫНЫ” ДА 90-ГОДДЗЯ БНР

Працяг. Пачатак на стар.6

шлях нашай Бацькаўшчыны. Акрамя таго, упершыню ў гэтых гарадах (нават раней за сталіцу) адбылася прэзентацыя кнігі старшыні Рады БНР Івонкі Сурвіллы “Дарога”.

Да 90-х угодкаў БНР была прымеркавана і сустрэча чытачоў з вядомай беларускай пісьменніцай Вольгай Іпатавай. У Маладзечна пісьменніца прэзентавала кнігу з серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” — “Мы стваралі сваю Беларусь” Вольгі Грыцук. (В. Іпатава – укладальніца кнігі).

Інфармацыйны цэнтр МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

НАШЫ ПРАБАЧЭННІ

19 лютага “ЗБС “Бацькаўшчына” зладзіла вечарыну памяці Кастуся Акулы. У артыкуле, які быў размешчаны ў бюлетэні пра гэта, пры скарачэнні аб’ёму па тэхнічных прычынах “знікла” вельмі важная інфармацыя: адным з ініцыятараў, вядучай вечарыны была вядомая беларуская пісьменніца Вольга Іпатава. Без яе ўдзелу, без яе творчага, прафесійнага падыходу вечарына ўвогуле магла б не адбыцца. Мы просім прабачэнне ў спадарыні Вольгі за ўзніклую недарэчнасць.

Ніна Шыдлоўская, намесніца старшыні Рады МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

Беларусы ў свеце
№3 (74), сакавік 2008

Інфармацыйны бюлетэнь МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”. Распаўсюджваецца на правах унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.
Апрацоўка і вёрстка – М. Азаронак
Адказныя за нумар – А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@lingvo.minsk.by; zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 224-79-35